

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

یونس نگاه

۱۵ اگست ۲۰۲۴

یونس نگاه

روان نویسی

الف) نوشته خوب روان و کم گره است. در نوشته روان خواننده درگیر کشتی گیری با شکل متن نمی‌شود، و جملات و جل‌های غیر ضروری کلامی تمرکز ذهنش را به هم نمی‌زنند. آدم روان‌نویس چون چریک می‌کوشد ساده بپوشد و کش و قش نداشته باشد. برای آدم روان‌نویس انتقال معنا و پیام به خواننده مأموریت اصلی است. او می‌کوشد خود و جایگاه و سوادش در نوشته به چشم نیاید تا خواننده غرق پیام شود و معنای نهفته در متن به چقوری‌های ذهن او راه یابد. روان‌نویس از کلمات واضح و آشنا استفاده می‌کند. تا جایی که پیام اجازه می‌دهد، جملات را ساده و کوتاه و فهمیدنی برای مخاطب متوسط، می‌نویسد.

ب) گاهی ظاهر متن روان و قابل فهم است، ولی موضع‌گیری و شیوه بیان نویسنده شفاف و روان نیست. برای آن‌که نوشته کم گره، شفاف و زودفهمیدنی باشد، نویسنده باید در بیان سخنش محافظه‌کاری نکند، شفاف نگوید، بر ترس خود از احتمال رنجاندن دوست و رفیق، قوم و خویش، وطندار و آشنا فایق آید. نظرش را رک و راست اما با احترام و سازنده بیان کند. ترس از مواجه شدن با دوستان و نادوستان، ترس از خطا و رسوائی، گاهی مهی غلیظ بر نوشته نویسندگان توانا بر جای می‌گذارد. فهمیدن مطلب در آن نوشته‌ها دشوار می‌شود، پیام ناقص انتقال می‌یابد و کسانی برداشت‌های اشتباه از آن می‌کنند.

آدم شفاف‌روان‌نویس نیز هرچه به ذهنش رسید به قلم نمی‌آورد. او خیلی وقت‌ها سکوت می‌کند، بسیار برداشت‌های خام را ناگفته نگه می‌دارد و برای پختن آن‌ها زحمت می‌کشد. اما زمانی که به امری یقین کرد، اسناد و استدلال کافی داشت، و بیان آن‌را برای خود و جامعه‌اش مهم دانست، رک و راست می‌نویسد. شفاف‌نویسی هزینه دارد ولی اگر صادقانه انجام شود، گزینشی و سودجویانه نباشد، نویسنده را به انجام مأموریتش یاری می‌کند.

ج) شفاف‌نویس شاید بیشتر از نویسنده محافظه‌کار و شفاف‌گویی دچار خطا شود. اما او از خطاهایش می‌آموزد و بسیار زودتر از کسی که از قضاوت دیگران و مواجهه با مخالفان هراس دارد، رشد می‌کند و پخته‌تر می‌شود.

شفاف‌نویسی بدون تواضع، خودآموزی و خودتراشی به‌دست نمی‌آید. روان‌نویس آموخته‌هایش را شریک می‌سازد ولی می‌داند که کل واقعیت پیش او نیست. او می‌داند که برداشت‌هایش در جامعه تولد و ترازو شده و به سنگ تجربه محک زده خواهد شد.